

محبوب با اشاره به مغفول ماندن مزایای بیمه در کشور:

سازمان‌های حمایتی در پوشش بیمه‌ای فقرا کم‌لطفی می‌کنند

پیام عابدی

هفته‌تأمین اجتماعی سال ۹۹ در حالی از ۱۹ تیرماه آغاز و به روز انتهایی خود یعنی ۲۵ تیر (روز تأمین اجتماعی) رسید که کارگران در ذهن خود آن را با تکریم جایگاه نهادهای «سازمان تأمین اجتماعی» می‌شناسند. گرچه متولیان برنامه‌های هفته‌تأمین اجتماعی، کمتر به آوازی قانون تأمین اجتماعی و مناسبات حقوقی حاکم بر آن می‌پردازند.

قانون تأمین اجتماعی، روحی است که از سوی معماران نظام تأمین اجتماعی به تن این سازمان دمیده شد. از این نگاه، جایگاه نهادهای قانون، بر جایگاه نهادهای سازمان، اولی است. به همین دلیل کارشناسان تأمین اجتماعی توصیه می‌کنند که قانون را مبدا تحلیل قرار دهیم و سازمان را بیرون از متن قانون تأمین اجتماعی ترجمه نکنیم، چرا که در این صورت راه را به خطای روییم و سازمان را در معرض زوال حقوقی قرار می‌دهیم.

نتیجه اینکه باید سازمان را در چارچوب قانون دید؛ چارچوبی که زیر آن قدخم کرده است. «علیرضا محبوب» دبیر کل خانه کارگر در گفت‌وگو پیش رو به تشریح مواردی می‌پردازد که چارچوب حقوقی قانون تأمین اجتماعی را تشکیل می‌دهند اما به دلیل منفعت‌طلبی دولت‌ها نادیده گرفته شده‌اند؛ از جمله «سه‌جانبه‌گرایی». وی همچنین به الزامات اجرای همسان‌سازی که بخشش این روزها داغ است، می‌پردازد.

■ ■ ■

■ **از سال ۱۳۵۴ که قانون تأمین اجتماعی به تصویب مجلس سنا و مجلس شورای ملی رسید تا امروز، عینیت دقیق و مستور، سه‌جانبه‌گرایی در شورای عالی تأمین اجتماعی به یک خواست جدی تبدیل شده است. با انحلال شورای عالی تأمین اجتماعی در دولت آقای احمدی‌نژاد و تبدیل سازمان به صندوق جایگزین شدن هیأت‌انبار به جای شورای عالی، تمامی این خواسته‌ها بر بادرقتند و سه‌جانبه‌گرایی از اساس**

خبر

بازرس مجمع عالی نمایندگان کارگران:

امنیت شغلی کارگران کمتر شده است

بازرس مجمع عالی نمایندگان کارگران با اشاره به اینکه حدود ۳۰ درصد کارگران در شیوع کرونا بیمه‌نشدند و مقرری بیمه‌بیکاری نگرقتند گفت: ضعف بازرسی‌های کار باعث می‌شود که کارگاه‌ها از انجام بیمه سر باز بزنند. حمیدرضا امام‌قلی تبار در گفت‌وگو با خبرنگاری تسنیم، با اشاره به اینکه در سالی که با جهش تولید نامگذاری شده

فرورخت. با توجه به اینکه دولت اخیرا لایحه سه‌جانبه‌گرایی را با محوریت احیای شورای عالی تأمین اجتماعی بر اساس ساختار سال ۵۸ تصویب کرده تا پس از تأیید مجلس به قانون تبدیل شود، رعایت کامل سه‌جانبه‌گرایی در ساخت یکی از مهم‌ترین سازمان‌های اجتماعی ایران، چه اهمیتی دارد؟

سه‌جانبه‌گرایی و حتی چندجانبه‌گرایی طبیعتاً امر مشارکت محسوب می‌شوند. در اساس، زمانی حاکمیت مردم یا جمهوریت نظام معنا پیدا می‌کند که ذی‌نفعان را دخیل کنیم و کار را با مشارکت آنها پیش ببریم، حالا گاهی مشارکت به مشورت محدود می‌شود و گاهی هم به تصمیم‌گیری سه‌جانبه‌گرایی اما به معنای مشارکت در تصمیم‌گیری است، امری که به وسیله حقی‌رای برابر سه‌گروه کارگر، کارفرما و دولت محقق می‌شود. البته سه‌جانبه‌گرایی در هیأت‌امنی سازمان تأمین اجتماعی موجود هست اما ضعیف است، به این معنی که جلسات آن ۶ عضو دولتی، ۲ عضو کارگری و ۱ عضو کارفرمایی تشکیل می‌شود. به این معنا، آنچه که در شورای عالی کار وجود دارد به سه‌جانبه‌گرایی نزدیک‌تر است چرا که ترکیب آن ۳-۳-۳ است.

از این جهت می‌گوییم نزدیک به سه‌جانبه‌گرایی است که رئیس سازمان ملی استاندارد ایران هم به نمایندگی از دولت از طریق متن قانون وارد جلسات شورای عالی کار شده و کنار وزیر رفاه، وزیر صمت و وزیر اقتصاد در جلسات چانه‌زنی مزدی این نهاد حاضر می‌شود و حتی مصوبات شورای عالی امضا می‌کند.

البته باید در نظر داشت که ضعف در رعایت سه‌جانبه‌گرایی در سازمان تأمین اجتماعی به پیش از انقلاب برمی‌گردد. در مساده ۱۶ قانون تأمین اجتماعی، اعضای شورای عالی تأمین اجتماعی این گونه ذکر شده بود: وزیر رفاه اجتماعی به عنوان رئیس شورا، وزیر امور اقتصادی و دارایی یا معاون او، وزیر بهداشتی یا معاون او، وزیر تعاون و امور روستاها یا معاون او، وزیر کار و امور اجتماعی یا معاون او، وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه یا معاون او، رئیس کل بانک مرکزی یا معاون او، رئیس کل

بیمه مرکزی یا معاون او، دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور یا معاون او، مدیر عامل جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران یا قائم‌مقام او، مدیر عامل سازمان شانه‌شاهی خدمات اجتماعی یا قائم‌مقام او، دو نفر نماینده کارفرمایان به معرفی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، دو نفر نماینده اصناف به معرفی هیأت عالی نظارت بر اتاق‌های اصناف کشور، سه نفر نماینده کارگران بیمه‌شده به معرفی سازمان‌های کارگری و دو نفر از سایر.

می‌بینیم که ۹ نفر به عنوان نمایندگان کارگران و کارفرمایان و ۱۱ نفر به عنوان نمایندگان دولت در شورای عالی تأمین اجتماعی حضور داشتند. این به معنای سه‌جانبه‌گرایی ناقص است، بنابراین پیش از پس از انقلاب سه‌جانبه‌گرایی در سازمان تأمین اجتماعی از ضابطه خاصی پیروی نمی‌کرد و نمی‌کند در حالی که تکلیف آن در قانون کار روشن است.

■ **ما همان گونه که اشاره کردید، در همین ساختار مرتبط با کارگران هم سه‌جانبه‌گرایی ناقص، یا به قول شما ضعیف است.**

حضور رئیس سازمان استاندارد در جلسات مزدی شورای عالی کار، هیچ ارتباطی با وظایف او ندارد. وظیفه شورای عالی کار و سازمان تأمین اجتماعی مردم‌گرایی است اما در کارکنان مدیریتی آنها مردم‌گرایی نادیده گرفته می‌شود. این نحوه سه‌جانبه‌گرایی نشان از نداشتن درک و شناخت کافی از اشکال مشارکت مدنی و نداشتن حمیت در سطوح مختلف تصمیم‌گیری است. بنابراین صرفاً مربوط به سازمان تأمین اجتماعی یا شورای عالی کار نمی‌شود و باید قوانین را از اساس با ابزار سه‌جانبه‌گرایی اصلاح کرد. مجلس دوم در آخرین ماه‌های فعالیت خود کوشید تا تکلیف سه‌جانبه‌گرایی را با احیای شورای عالی تأمین اجتماعی روشن کند اما وقت به پایان رسید و حالا مجلس یازدهم باید ادامه کار را پیگیری باشد.

■ **در دوران ریاست جمهوری آقای احمدی‌نژاد، نگاه سلبی به نهادها از جمله شورای عالی تأمین اجتماعی وجود داشت و با انتصاب سعید مرتضوی، در مقام**

همین سر نوشت برای منابع جدید همسان‌سازی تکرار شود؟

آنچه قرار است برای همسان‌سازی اتفاق بیفتد، کمی همسان‌سازی است و تنها مقداری از اجرای آنچه در گذشته همسان‌سازی نامیدند، بهتر است و یک جور اصلاح مستمری است. همسان‌سازی به این معنی است که هر کس به اندازه استحقاقش در دوران آغاز بازنشستگی مستمری دریافت کند، یعنی هر چه حق بیمه پرداخت کرده است. از طرفی در همسان‌سازی باید فاصله میان کف‌بگیر، میانه‌بگیر و سقف‌بگیر حفظ شود. در حال حاضر با وجود اینکه دولت عنوان می‌کند، مستمری بیشتر از تورم افزایش یافته، می‌بینیم که فاصله سقف‌بگیر با میانه‌بگیر و کف‌بگیر کمتر شده است. پس باید برای حفظ این فاصله، میزان مستمری امروز فرد با مستمری گذشته او همسان شود و این گونه عدالت محقق می‌شود. با این قاعده، همسان‌سازی هزینه‌قابل ملاحظه‌ای دارد.

مدیران سازمان تأمین اجتماعی باید توجه داشته باشند که همسان‌سازی روی مزدهای مختلف بر اساس نظام بیمه‌ای، یعنی حق بیمه‌ای که می‌پردازید و مستمری که دریافت می‌کنید باید با هم برقراری مستمری، هم سطح شود، در غیر این صورت نامش را هر چیزی می‌توان گذاشت به جز همسان‌سازی. باز هم تکرار می‌کنم که در مدلی که قصد اجرای آن را دارند، کمی همسان‌سازی و بیشتر ترمیم حقوق می‌بینیم. می‌خواهند افرادی را که کمتر دریافت می‌کنند به آنها که بیشتر دریافت می‌کنند، نزدیک کنند. بنابراین از همسان‌سازی حقیقی مستمری بازنشستگان فاصله داریم.

■ **یکی از مواردی که در سال‌های اخیر خیلی به چشم آمد و کرونا هم نبود آن را عیان کرد، فقدان پوشش بیمه‌ای برای چند میلیون نفر از جمعیت کشور است که اشتغال ناقص دارند. آمارهای مختلفی در مورد تعداد آنها بیان می‌شود اما نمایندگان سابق مجلس و مرکز پژوهش‌ها، تعداد خانوارهای فاقد پوشش بیمه‌ای را ۳ تا ۴ میلیون نفر عنوان کرده‌اند. چگونه می‌توان برای پوشش بیمه‌ای این خانوارها برنامه‌ریزی کرد؟**

این عده بیشتر روستاییانی هستند که برای کار به شهر مهاجرت می‌کنند. «صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر» برای همین کار تعریف شده و حتی امکان پوشش بیمه‌ای برای ساکنان شهرهای کوچک زیر ۲۰ هزار نفر را هم در این صندوق فراهم کردیم. بیمه روستاییان از آن‌هاست که در قالب نظام تأمین اجتماعی ارائه کرد. هر بیمه‌شده نگران نیستید که

ناشی از کرونا استفاده کنند، گفت: متأسفانه ضعف در بازرسی‌های کار موجب می‌شود که همواره بخش زیادی از کارگاه‌ها از بیمه کردن نیروی خود شانه خالی کنند. در دوران کرونا حدود ۳۰ درصد از نیروی کار بیمه نداشتند. به خاطر نبود امنیت شغلی به این کار تن داده بودند و وقتی همزمان با شیوع کرونا، کارگاه با واحد تولیدی که در آن مشغول بودند با مشکل مواجه شده‌خاطر نداشتن بیمه نتوانستند بیمه‌بیکاری دریافت کنند. بخش دیگری از کارگران هم که بیمه بودند، حقوق کامل بیمه‌بیکاری را دریافت نکردند. این فعال

یک ماه و دو ماه رسیده است. در چنین شرایطی عدم امنیت شغلی کارگران تشدید شده و باعث کاهش راندمان کار هم می‌شود. امام‌قلی تبار افزود: با توجه به اینکه عضو هیأت‌های تأمین اجتماعی و ادارات کار هستیم، مشاهده می‌کنیم که مسیر مراجعه‌کنندگان باید دریافت بیمه‌بیکاری افزایش یافته است. یکی از دلایل این میزان مراجعه به بیمه بیکاری کارگرانی بودند که قرارداد موقت داشتند و با توجه به مشکل کارفرمایان قرار دادهایشان تمدید نشد. وی با بیان اینکه بخش زیادی از کارگران که بیمه نبودند نتوانستند از بیمه‌بیکاری

باید راه‌های بیمه را به روی همه افراد باز کنیم و برای آنها توضیح دهیم که بیمه شدن به نفعتان است. فلسفه هفته تأمین اجتماعی هم ترویج بیمه‌گری و پرداختن به شیوه‌های ارائه آموزش‌های اولیه برای ترغیب افراد به بیمه‌پردازی است

این صندوق با ماخذ درآمدی ۵۵۰ هزار تومان (کف سطح درآمدی سال ۹۹ صندوق) می‌تواند با پرداخت ۵ درصد این مبلغ یعنی ماهانه ۲۷ هزار و ۵۰۰ تومان و سالانه ۳۳۰ هزار تومان، خود را بیمه کند. دوبرابر این میزان راهم دولت به عنوان سهم خود در صندوق بیمه اجتماعی می‌پردازد. هر چه قدر که فرد از لحاظ مالی ناتوان باشد، کم‌لطفی است که از این بیمه استفاده نکند. حتی در مجلس گذشته سازمان‌های حمایتی خواستیم که کمک کنند که جمعیت تحت پوشش شان در این صندوق، بیمه شود.

چه اشکالی دارد که فرد روستایی که اشتغال ناقص دارد و با درآمد پایین زندگی می‌کند، به این هزینه کم خود را تحت پوشش بیمه اجتماعی ببرد و از مزایای نظام تأمین اجتماعی مانند مستمری بازنشستگی و مستمری از کارافتادگی استفاده کند. متأسفانه سازمان‌های حمایتی در پوشش بیمه‌ای فقرا کم‌لطفی کرده‌اند. آنها باید افرادی را که قصد حمایت از آنها را در قالب پرداخت مستمری دارند، ابتدا تحت پوشش بیمه ببرند. البته افراد باید از مزایای بیمه هم مطلع باشند و فرهنگ آن را با کار ترویجی سازمان‌های بیمه‌گرو نهادهای حمایتی به دست آورند.

یکی از مصارف هدفمندی یارانه‌ها، تأمین پوشش بیمه‌ای برای نیازمندان است. بند (ب) ماده ۷ قانون هدفمندی یارانه در این مورد صراحت دارد اما در سال‌های اخیر کم‌دیدیم که دولت‌ها منابع هدفمندی یارانه‌ها را در جای خود و به درستی هزینه کنند.

در این مورد، دولت‌ها به تعهدات خود عمل نکردند. اگر چنین می‌کردند حتی برای پوشش بیمه‌ای نیازمندان کم‌درآمد منابع، زیاد هم می‌آمد. البته فرهنگ بیمه به‌سیار عقب‌مانده است و کار ترویج به خوبی انجام نمی‌شود. از سازمان‌های خیریه‌ای درخواست داریم اگر می‌خواهند به فردی کمک کنند، هزینه‌های بیمه‌اش را بپردازند. افرادی که مدعی ترویج تأمین اجتماعی هستند، باید درهای بیمه را به روی این افراد باز کنند و برای آنها کاملاً شفاف توضیح دهند که بیمه شدن به نفعتان است. فلسفه هفته تأمین اجتماعی هم ترویج بیمه‌گری و پرداختن به شیوه‌های ارائه آموزش‌های اولیه برای ترغیب افراد به بیمه‌پردازی است. دولت‌ها هم باید به مسئولیت‌های خود در قبال ایجاد پوشش بیمه‌ای برای نیازمندان عمل کنند و زمینه پیوستن خانواده‌های کم‌درآمد به نظام تأمین اجتماعی را تسهیل کنند

کارگری بایان اینکه با شیوع کرونا دستمزد حدود ۳۰ درصد کارگران معوق شده، گفت: کارفرمایانی سوءاستفاده‌گری کردند و به‌اینکه حساب‌های بانکی‌شان پر بود اما برای اینکه امتیاز دریافت وام را داشته باشند حقوق کارگران را پرداخت نکردند.

اخبار کارگری

کارگران بازداشتی هفت تبه به قید کفالت آزاد شدند

چهار کارگر بازداشتی هفت‌تبه به قید کفالت آزاد شدند. به گزارش عصر ایران، چهار کارگر بازداشتی هفت تبه به نام‌های «یوسف بهمنی»، «ابراهیم عباسی»، «مسلم چشم‌خاور» و «محمد خنیفر» که در روزهای گذشته بازداشت شده بودند، آزاد شدند. از قرار معلوم، این آزادی به قید کفالت صورت گرفته است.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی: دودرصد از سهام شستا به بازنشستگان می‌رسد

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی از هماهنگی با سازمان برنامه و بودجه برای واگذاری ۳۰ هزار میلیارد تومان از سهام شرکت‌های دولتی به‌ازای مطالبات سازمان تأمین اجتماعی از دولت خبر داد. به گزارش وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، محمد شریعتمداری در یک گفت‌وگوی زنده اینستاگرامی اظهار کرد: مصوبه هیأت‌امنی سازمان تأمین اجتماعی برای واگذاری دودرصد از سهام شستا به بازنشستگان و مستمری‌بگیران این سازمان با هماهنگی سازمان بورس را دریافت کردیم. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی همچنین از هماهنگی سازمان برنامه و بودجه برای واگذاری ۳۰ هزار میلیارد تومان از سهام شرکت‌های دولتی به‌ازای مطالبات سازمان تأمین اجتماعی از دولت خبر داد. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی ادامه داد: در نتیجه مجموع بازپرداخت‌ها به سازمان تأمین اجتماعی تا پایان سال به ۶۲ هزار میلیارد تومان می‌رسد که کام‌بزرگی در راستای حل مشکلات بازنشستگان سازمان تأمین اجتماعی است. شریعتمداری اظهار داشت: با هماهنگی سازمان حقوق بازنشستگان راه به حقوق شاغلان برسانیم به این صورت که افراد ۳۰ تا ۱۰ سال سابقه ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان و افراد با ۳۵ سال سابقه ۳ میلیون تومان حقوق می‌گیرند.

اجرای همسان‌سازی حقوق بازنشستگان کشوری از مهرماه

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی همچنین در حساب توییتر خود نوشت: همسان‌سازی حقوق بازنشستگان کشوری با تامین منابع و همکاری سازمان برنامه و قول مساعد رئیس این سازمان در شهر یومانهایی و از ابتدای مهرماه عملیاتی می‌شود. شریعتمداری در حساب شخصی توییتر خود نوشت: همسان‌سازی حقوق بازنشستگان کشوری به‌عنوان مطالبه اصلی، همواره دغدغه اصلی وزارت رفاه و صندوق بازنشستگی کشوری بوده است.

قدردانی بگير از رئیس جمهور مستمری بگير از رئیس جمهور

روسا و اعضای کانون‌های کارگران بازنشسته و مستمری‌بگیر سازمان تأمین اجتماعی از رئیس جمهوری قدردانی کردند. به گزارش ایلنا، روسا و اعضای کانون‌های کارگران بازنشسته و مستمری‌بگیر سازمان تأمین اجتماعی از سراسر کشور در نامه‌ای به «حسن روحانی» از هم‌راهی وی و هیأت دولت در واگذاری بخشی از بدهی‌های دولت به تأمین اجتماعی به منظور اجرای متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان و مستمری‌بگیران این سازمان قدردانی کردند. در این نامه آمده است: «عزم جدی جنابعالی و هیأت دولت در واگذاری بخشی از بدهی‌های انباشته شده دولت به تأمین اجتماعی در برهه کنونی و در راستای پاسخگویی به یکی از مهم‌ترین درخواست‌ها و حقوق بر زمین مانده بازنشستگان و مستمری‌بگیران تأمین اجتماعی اقدامی بسیار ارزشمند و گرانسنگ به‌شمار می‌رود که جای تقدیر و تشکر فراوان دارد. پیگیری‌ها و همراهی مشفقانه و دغدغه‌مندانه وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، نمایندگان مجلس، مدیر عامل سازمان تأمین اجتماعی و کلیه عزیزانی که مجدانه و به‌انحای مختلف در تحقق این مطالبه چندین ساله یعنی اجرای قانون همسان‌سازی نقش سازنده‌ای داشته‌اند، موجب دلگرمی اقبال بازنشستگان و مستمری‌بگیران تأمین اجتماعی را فراهم کرده‌آحاد شریفی که به‌غم آسیب‌پذیری حد اکثری از شرایط سخت و دشوار تحریم‌ها و فشارهای اقتصادی و معیشتی، چشم‌امید به تداوم توجه و نگاه مسئولان کشور و بهبود گذران زندگی خود دارند. بی‌تردید این خدمت اثر گذار و ماندگار نشانگر سیاست آن دولت در زمینه لزوم حمایت و ارتقای رضایتمندی بازنشستگان و مستمری‌بگیران به‌عنوان عاملی مهم در حوزه سیاست‌های اجتماعی است.»